

**College van Gedeputeerde Staten
statenbrief**

Aan Provinciale Staten

DATUM 9-3-2021
DOMEIN BDO
STELLER Bisseling
NUMMER 822182BF

NUMMER PS
COMMISSIE
TELEFOONNUMMER
PORTEFEUILLEHOUDER

Voegt de griffie toe
RGW 24 maart 2021
06-18300620
Bruins Slot

Onderwerp Statenbrief:

Programma Aanpak Veenweiden van Gebiedscommissie Utrecht-West.

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting

Ter kennisgeving liggen voor:

- het eindrapport van het Programma Aanpak Veenweiden 2015-2019 van de Gebiedscommissie Utrecht-West met bijbehorende flyer;
- de procesgerichte evaluatie van dit programma (in opdracht van de provincie door een extern bureau opgesteld);
- een reactie van de Gebiedscommissie Utrecht-West op deze evaluatie die met een doorkijk naar een mogelijk vervolg (op verzoek van de provincie opgesteld).

De lessen die geleerd zijn bij het Programma Aanpak Veenweiden zullen betrokken worden bij het opstellen van de Regionale Veenweiden Strategie (RVS) Utrechtse veenweiden. Een besluit over het vervolg op het Programma Aanpak Veenweiden zal later dit jaar via de RVS worden genomen.

Inleiding

Aanleiding/concrete vraag:

De Gebiedscommissie Utrecht-West heeft als onderdeel van het provinciale programma Agenda Vitaal Platteland in de periode 2015-2019 het Programma Aanpak Veenweiden uitgevoerd. Dit programma is destijds opgezet om nieuwe ontwikkelingen te stimuleren en in de praktijk te testen. Het ging om ontwikkelingen die primair gericht zijn op het afremmen van bodemdaling en het realiseren van een duurzaam watersysteem. Het Programma Aanpak Veenweiden is november 2019 afgerond. Ter informatie sturen we u in dit verband de volgende documenten toe (zie de bijlagen):

- het eindrapport van het Programma Aanpak Veenweiden 2015-2019 van de Gebiedscommissie Utrecht-West met bijbehorende flyer;
- de procesgerichte evaluatie van dit programma (in opdracht van de provincie door een extern bureau opgesteld);
- een reactie van de Gebiedscommissie Utrecht-West op deze evaluatie die met een doorkijk naar een mogelijk vervolg (op verzoek van de provincie opgesteld).

In het op 30 sept jl. door U vastgestelde Uitvoeringsprogramma Bodemdaling provincie Utrecht 2020-2023 hebben we al melding gemaakt van deze drie documenten met de notie dat de reactie van de gebiedscommissie nog in voorbereiding was. Het eindrapport Programma Aanpak Veenweiden is ondertussen openbaar toegankelijk gesteld met een link via onze provinciale website.

We vragen u kennis te nemen van deze documenten. Nu de reactie van de gebiedscommissie ook ontvangen is, bieden we het u als één samenhangend geheel aan.

Overigens zullen we de lessen die we geleerd hebben van het Programma Aanpak veenweiden betrekken bij het opstellen van de Regionale Veenweiden Strategie (RVS) Utrechtse veenweiden. Via een zogenaamd 'Koersdocument' wordt u hierover binnenkort geïnformeerd. Over het vervolg op het Programma Aanpak

Veenweiden zijn we in gesprek met de gebiedscommissie. Wij informeren u daarover via de RVS Utrechtse veenweiden die wij u in het najaar ter besluitvorming aanbieden.

Belang:

De Utrechtse veenweidegebieden liggen grotendeels in het westelijk deel van de provincie en omvatten ca. 42.000 hectare, in oppervlakte bijna 1/3 van de provincie. Daarvan is ca. 30.000 ha bodemdaling gevoelig. De bodem bestaat er een veenpakket lokaal soms 10 meter dik. De bodemdaling varieert en kan oplopen tot 14 mm/jaar. De maatschappelijke gevolgen van de daling zijn groot. Dit geeft onder andere schade voor de landbouw, aan woningen en aan wegen. Naast overlast en schade voor inwoners en ondernemers, zorgt de bodemdaling ook voor de uitstoot van broeikasgassen (met name CO₂). Daarom dat er zowel in het landelijk beleid (Klimaatakkoord, 2019) als in het provinciale beleid (Ontwerp-Omgevingsvisie) hoge ambities en concrete doelstellingen zijn om de bodemdaling af te remmen en de emissies van broeikasgassen uit de veenbodems te reduceren.

Om invulling hieraan te geven gaan we samen met onze gebiedspartners aan de slag via gebiedsprocessen waarbij de aanpak van bodemdaling hand in hand gaat met het realiseren van andere maatschappelijke doelen en het creëren van een duurzaam toekomstperspectief voor de agrarische sector. Ondertussen werken we aan het vergroten van ons kennisniveau via onderzoek en praktijkervaringen. Al doende leren we.

Deze aanpak hebben we verwoord in de Visie Bodemdaling (december 2018) en in het Uitvoeringsprogramma bodemdaling provincie Utrecht 2020-2023 (30 september 2020). Het vervolg op het Programma Aanpak Veenweiden zal ook hierbij aansluiten.

Toelichting

Ter toelichting op bijgevoegde bijlagen het volgende:

- *Eindrapport Programma Aanpak Veenweiden:* Het Programma Aanpak Veenweiden 2012-2015 van de Gebiedscommissie Utrecht-West is november 2019 afgerond. Het totale beschikbare budget, € 2.685.000, - is, verdeeld over 27 projecten, vrijwel geheel besteed met een multiplier van vier (dit wil zeggen een bijdrage vanuit het PAV bij al deze projecten gezamenlijk van ca 25% en dus 75% financiering vanuit andere bronnen).
- *Evaluatie Programma Aanpak Veenweiden:* Deze evaluatie is in opdracht van de provincie door een extern bureau opgesteld. De algemene conclusie was positief: *'De succesfactor van het programma zit hem in de opzet als innovatieprogramma, het informele netwerk met korte lijntjes en de inhoudelijke focus van het programma'*.
- *Advies van de gebiedscommissie:* De gebiedscommissie geeft in haar advies over een mogelijk vervolg aan dat ze graag met dit thema door wil gaan: *'Het afremmen van bodemdaling in de veenweidegebieden is nu nog urgenter dan bij aanvang van het programma. Het werk dat vier jaren geleden begon is nog niet klaar. De Gebiedscommissie vindt dat de werkzaamheden van de afgelopen vier jaren voortzetting verdient. De uitkomsten van de evaluatie ondersteunen deze opvatting.'*

Financiële consequenties

Er zijn geen financiële consequenties. Het gaat hier om het informeren van de Staten over de hier bijgevoegde bijlagen.

Vervolgprocedure / voortgang

Over het vervolg op het Programma Aanpak Veenweiden informeren wij u via de RVS Utrechtse veenweiden die wij u het najaar ter besluitvorming aanbieden.

Bijlagen

Er zijn vijf bijlagen:

- Bijlage 1, eindrapport *Programma Aanpak Veenweiden: 'Aanpak veenweiden: gebied in beweging. Eindpublicatie Programma Aanpak Veenweiden, November 2019'*;
- Bijlage 2, flyer behorend bij het eindrapport *Programma Aanpak Veenweiden*;
- Bijlage 3, evaluatierapport: *'Evaluatierapport procesgerichte evaluatie van het Programma Aanpak Veenweiden'* (Waterprof, april 2020);
- Bijlage 4, aanbiedingsbrief van de Gebiedscommissie Utrecht-West: *'aanbiedingsbrief advies Programma Aanpak Veenweiden en hoe verder'*
- Bijlage 5, advies van de Gebiedscommissie Utrecht-West: *'Programma Aanpak Veenweiden, evaluatie en hoe verder'* (Gebiedscommissie Utrecht-West, november 2020)

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen